

SER ESGLÉSIA FER ESGLÉSIA

el butlletí
de l'ACO de Catalunya i les Illes Balears

Orientacions i objectius
[03] **Una manera de fer** » Comitè permanent

Llegir l'Evangeli avui
[04] **El servei com a manera de viure (I)** » Josep Esplugas

Informa't i forma't
[07] **Teresa Forcades, metgessa, teòloga, feminista, monja** » Mercè Solé

Vida del Moviment
[06] **La regla de sant Benet com a escola de vida familiar** » Laia Clua
[08] **El 12 d'Octubre pas a pas** » Teresa Canals
[11] **Intercanvi de Bilbao 2007** » Grup de Girona

[12] **Propostes de futur** » Marta Digón

[13] **Castanyada educativa** » Joan Andreu Parra

[16] **Josep M., sempre seràs amb nosaltres** » Grup l'Esclat

[17] **Josep M. Puxan, en família** » Jaume Puxan

[18] **En Puxan, el nostre amic i consiliari** » Grup Pla de Fornells

Parlem amb
[14] **Rafi Cáceres, nova presidenta de l'ACO** » Ton Clapés

Un dia en la vida de...
[15] **Un capellà de barri**

Col·laboracions
[19] **En família amb els pobres de la Sierra Andina del Perú** » Josep Bou i Grazia De Pieri
[20] **Camino de Santiago. El camí és la fita** » Carme Paños i Jordi Cordero
[22] **Crítics amb els responsables de la nostra Església? Sí, però...** » Jordi Fontbona

Cultura
[24] **Mística i vida quotidiana. El testimoni d'Egied van Broeckhoven** Autora: Adelaide Baracco
[24] **Ser dona i musulmana** Autora: Dolors Bramon

sumari

Presentació

D'aquest nou butlletí volem destacar, en primer lloc, el dossier que resultarà familiar a molts de nosaltres ja que és la ponència de Josepa Pont per a la Jornada General de l'ACO del 12 d'octubre, en què ens parlava del que va representar el Concili Vaticà II per a la renovació de l'Església, i que contenia una reflexió sobre el valor de l'espiritualitat militant (= riquesa interior) i de la necessitat de tenir buits interiors.

Tenim també un record i una pregària per la mort d'en Josep M. Puxan, a càrrec de dos grups dels quals va ser consiliari, així com del seu germà bes-só.

Dues entrevistes molt significatives per al nostre moviment aquest any: a la nova presidenta de l'ACO, Rafi Cáceres; i a Teresa Forcades, una de les protagonistes de les jornades de formació d'aquest curs.

I viatges: al Perú, a fer una experiència de servei (col·laborar en la formació de mestres) i de família (matrimoni amb tres fills); a Santiago, on la fita és el camí ja que el viatge també és cap a l'interior d'un mateix; a Bilbao, per realitzar la tercera trobada de grups joves de l'ACO; i a Montserrat, per realitzar una RdV de dos grups conjuntament.

Per part dels nostres con-

siliaris, tenim la col·laboració d'en Pepe Rodado, que ens explica un dia de la seva vida força atrafegat; d'en Josep Esplugas, que ens llegeix l'evangeli plantejant-nos el servei com a manera de viure i d'en Jordi Fontbona sobre com som crítics amb l'Església.

El tema polèmic d'actualitat ens el serveix la Castanyada de la zona Besòs amb la seva reflexió sobre la controvertida assignatura Educació per a la Ciutadania i els Drets Humans que tot just ha començat a impartir-se aquest curs a l'alumnat de 3r d'ESO.

Bona lectura i que hàgiu tingut un bon Nadal.

Revista trimestral de l'ACO de Catalunya i les Illes Balears
c/Rivadeneyra, 6 8è 08002 BARCELONA

tel. 93 412 48 88 fax 93 318 81 87 acocat@arrakis.es www.treballadors.org/aco

Equip de redacció» Albert Marín, Enric Mateu, Josep Pascual, Cèlia Santiago, Ton Clapés, Núria Cellalbo i Jordi Joan Aymerich.

Impressió» Papers 99, S.C.C.L.

Disseny i maquetació» Jordi Bertran Cequiell

el butlletí

Una manera de fer

COMITÈ PERMANENT

Les diferents prioritats que, periòdicament, marquen el nostre treball ens ajuden cada curs a reflexionar i a orientar la nostra vocació d'evangelització del món obrer (el món del treball, de la política, de tot allò que ens és proper).

Així aquest curs 2007-08 la prioritat és: *Com ens sentim Església i aportem a les comunitats parroquials el nostre testimoni obrer*. Recordem que el curs passat (2006-07) va ser: *En un món injust, ens impliquem en les situacions precàries, construint espais de solidaritat i esperança*, i l'anterior (2005-06) havia estat: *Obrim espais de diàleg compartint la vida i la fe*.

El curs vinent serà un temps per treballar intensament en la definició de les prioritats dels anys següents. Però la llavor d'aquest procés la sembrem ara. El repete d'un moviment d'Església especialitzat com el nostre -en aquest cas d'evangelització del món del treball- és encertar a aprofundir i actuar en allò que la nostra societat necessita, perquè pensem que és més urgent, actual o valuós per als treballadors i treballadores.

Un objectiu més, doncs, durant el període de gener a maig del 2008 és el d'actuar tots els militants com observadors, com antenes, per detectar aquestes necessitats del nostre Món Obrer i fer-les arribar als responsables de grups, de zones; serà allò que en els tres/quatre anys pròxims necessitarem aprofundir per donar respostes evangèliques al Món Obrer. Només si hi som din-

tre, compromesos i atents, podrem captar les seves necessitats, trobar respostes que els/ens ajudin i, alhora, que ens permetin oferir l'ACO com a mitjà per transformar la nostra realitat. Si encertem en les respostes, també influïrem internament en la nostra Església, en les nostres comunitats parroquials i, a més, el nostre estil serà més creïble.

Considerant les propostes dels grups, el Comitè General (del juny o juliol d'enguany) intentarà triar les línies bàsiques per on hauran de passar les prioritats. Aquestes línies seran presentades a la Jornada General del 2008. A partir d'aquí, les podrem aprofundir en els grups de Revisió de Vida i, amb això, tindrem bona part de la feina preparada de cara al IX Consell (abril o maig del 2009), en què el moviment decidirà definitivament les prioritats per als anys següents.

Dit això, per acabar i retornar a la prioritat d'aquest curs, recordem alguns elements que ens proporciona l'ACO, que ens donen un estil de fer i de sentir-nos Església:

- Les responsabilitats dels laics, tant de dones com d'homes, en la marxa del grup, del moviment i de l'Església.

- El paper dels consiliaris preveres i la mateixa presència de consiliaris laics.

- La importància que dona el Moviment a la vida del grup i a la Revisió de Vida.

- El convenciment que l'acció ha de ser transformadora.

El servei com a manera de viure (I)

Mc 10,35-45

JOSEP ESPLUGAS
CONSILIARI VALLÈS OCCIDENTAL

En el curs que acabem d'iniciar la prioritat del moviment és: COM ENS SENTIM ESGLÉSIA I APOSTEM A LES COMUNITATS PARROQUIALS EL NOSTRE TESTIMONI OBRER.

Lògicament, i en línia amb el nostre mètode de RdV, les actituds de fons i les accions concretes que haurem de realitzar dependran de la nostra percepció de la realitat concreta en el marc de la realitat general. Una percepció que haurem de sotmetre al judici de la nostra experiència de fe basada en la Paraula rebuda i actuada.

1. El text

Entre els textos que ens poden ajudar a la reflexió, el document *Prioritats 2005-2008* proposa Mc 10,35-45: la petició dels fills de Zebedeu. Llegiu-lo i tingueu-lo davant.

2. El context

Ja és prou sabut que un text sense context esdevé sempre un pretext per justificar els interessos ideològics i/o d'altra mena del qui l'esgrimeix. El context més ampli, tota la revelació, cal donar-lo per suposat, naturalment.

El context més pròxim és l'evangeli de Marc. Aquest evangeli està escrit per a una comunitat triomfalista que no sembla que acabi d'entendre la centralitat de la creu en la vida de Jesús. Creure en Jesús com a messies de Déu no és, ni per als deixebles d'aquella comunitat ni per a nosaltres, una vacuna contra la creu ni una garantia

d'haver entès el projecte de Déu. Els apòstols tampoc no entenen res perquè no s'havien convertit a la lògica de Jesús. La història de la relació de Jesús amb els apòstols és una història d'incomprensions i malentesos. Si ells que havien estat íntims de Jesús no l'havien entès, ve a dir Marc, nosaltres, molt més llunyans, tampoc no l'entendrem si no canviem el xip, si no anorreem els prejudicis religiosos atàvics i triomfalistes. ¿Per on pensem que va la neocristiandat d'una part important del nous moviments? No tots, que quedi clar.

En el seu desig d'evitar triomfalismes, Marc no fa quedar bé absolutament ningú. Per descomptat els apòstols, però tampoc les dones que, almenys, són més valentes que ells. Ni tan sols Maria no hi té cap presència destacable.

En un context encara més pròxim, aquest episodi té lloc en plena "pujada a Jerusalem". Ja no es tracta del Jesús triomfant que passejava per Galilea escoltat per les multituds. Un Jesús que, pujant a Jerusalem, ha assumit plenament el risc de la seva missió profètica. Sap que se la juga i que ha de procurar que els deixebles continuïn la missió d'ell i que aquests deixebles no han entès res; cal fer-los "classes particulars". Immediatament abans de la perícopa (fragment/unitat literària) que estem estudiant, hi ha l'episodi del tercer anunci de la passió: Mentre feien camí pujant a Jerusalem, Jesús els anava al davant i ells n'estaven molt sorpresos: els qui el se-

guien tenien por. Llavors Jesús tornà a prendre a part els Dotze i començà a dir-los el que li havia de succeir: "Ara pugem a Jerusalem, i el Fill de l'home serà entregat als grans sacerdots i als mestres de la Llei, el condemnaran a mort i el posaran en mans dels pagans, l'escarniran, li escopiran, l'assotaran i el mataran; però al cap de tres dies ressuscitarà." (Mc 10, 32-34; paral·lels Mt 20,17-19; Lc 18,31-34).

3. Els personatges i les seves circumstàncies

Jaume i Joan, fills de Zebedeu, Jesús i "els altres".

a) Jaume i Joan. Aquests juntament amb Pere són els tres apòstols més íntims de Jesús. Recordem l'episodi de la transfiguració (Mc 9,2-11 i paral·lels) i el reviscolament de la filla de Jaire (Mc 5,37 i paral·lels). Tots tres són homes decidits i agosarats. Només cal recordar l'episodi dels samaritans que no els acolliren i als quals Jaume i Joan volien rostir (Mc 9,51-56).

b) Jesús, que ja és prou conegut (o potser no tant com pensem!), ha iniciat el camí de pujada a Jerusalem i comença a preparar els deixebles per a l'escàndol desencisant de la seva més que probable mort.

c) "Els altres" deu tampoc no són res de l'altre dijous. Tenen les mateixes expectatives que els nois del Zebedeu i els mateixos criteris mundans.

4. Contemplació de l'escena

a) *Jaume, Joan i "els altres"*
Estan plenament situats en ▶

► les actituds i les lògiques dels "homes" (entenguem homes i dones) i no pas en la lògica de Déu, com Jesús havia advertit a Pere una mica abans d'aquests fets que contemplem, en una escena similar: *Vés-te'n d'aquí, Satanàs, perquè no veus les coses com Déu sinó com els homes* (Mc 8,33).

Els apòstols esperaven un messies triomfant d'acord amb els criteris del món, com la majoria dels seus compatriotes. Un messies que expulsés els romans i que convertís Israel en el nou imperi que sotmetés tots els pobles del món, tot confessant el mateix Déu. I, per a més inri, probablement de bona fe. Jaume i Joan pensen que la seva adhesió absoluta a Jesús ha de tenir recompensa: volen ser el primer i el segon ministre del nou regne de Jesús; els altres deu també. De fet aquests vénen a dir: "Però aquests dos, què s'han cregut?"

Tots han d'acabar el procés de conversió; han de canviar el xip; s'han de deixar amarrar de l'Esperit Sant, el mateix Esperit que impulsava Jesús.

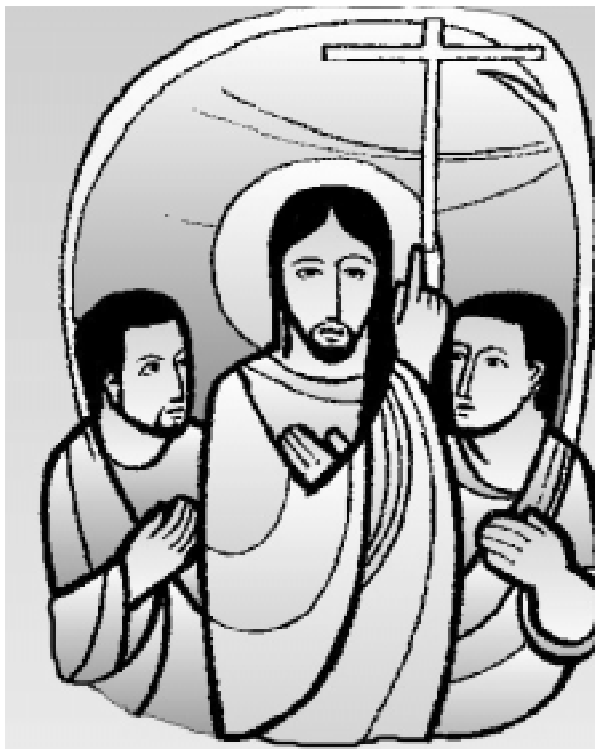
b) Jesús

Jesús concep el món a l'inrevés, tal com el concep Déu. El camí del Regne de Déu no és un camí triomfant; passa per la creu. El Regne de Déu no és d'aquest món, cosa que vol dir que el transcendeix, però també vol dir que es regeix per uns altres criteris que els regnes d'aquest món. El motor que el fa funcionar no és el poder sinó l'amor expressat en l'actitud i els gestos del servei com estil de vida. Ell mateix és el model; el Fill de l'Home, el poderós, el que ressuscitarà, és el més servidor, perquè és l'expressió perfecta de Déu.

5. Contemplació del nostre món

a) Nivell macrosocial

Cal triar entre Déu i el món; entre l'amor i el diner; entre el servei i el poder. Les relacions macrosocials es regeixen pel diner que dona el poder. Els cristians i tot home/

dona de bona voluntat han de fer mans i mànigues perquè el diner sigui només un instrument per fer més fàcil i més humana la vida de tothom no pas només d'uns privilegiats. Posar-se al servei vol dir fer que els fruits del progrés arribin a tots. Esforç personal, denúncia profètica, coherència vital... Què hem de fer l'ACO i la seva gent per procurar que el món funcioni segons la lògica de Jesús?

L'església durant segles ha mantingut una actitud ambigua entre l'amor i el diner, entre el servei i el poder. No és cap secret, més aviat és prou conegut. Encara avui alguns sectors senten la nostàlgia de la cristiandat. Els dotze abans de Pentecosta frisaven per una cristiandat *avant la lettre*. Què hem de fer l'ACO i

la seva gent per procurar que l'església funcioni segons la lògica de Jesús?

b) Nivell microsocial

La lògica de Jesús no era transformar el món perquè les persones fossin més persona per decret sinó que la intenció de Jesús era transformar el cor de l'ésser humà perquè el món fos transformat. *Convertiu-vos i cregueu en la bona nova* demana un acolliment lliure i una transformació voluntària dels criteris de la persona. En la relació amb l'entorn en què ens sabem el nom i el cognom tenim un camp ampli en què poder viure amb esperit i accions de servei o amb esperit i accions de domini, un camp en què podem ser servidors del proïsme i servir-nos del proïsme per al nostre propi profit.

6. Conclusió

a) Seguim Jesús perquè ens faci primers ministres o bé el seguim, passant per la creu, perquè només així podem créixer i viure amb sentit i amb joia?

b) Tenim prou seny per agrair el regal de la revelació que ens descobreix la voluntat de Déu i la clau del sentit?

c) A nivell general hi ha la impressió que ACO o JOC i parròquies no lliguen gaire. Ens adonem que el nostre testimoni obrer, professional, familiar, sindical, polític, empresarial el marc de l'ACO és imprescindible per a les nostres heterogènies comunitats parroquials? No som millors que els altres, només som diferents però la nostra diferència és un tret enriquidor per al cos de Crist encara que de vegades l'encaix grinyoli. Aleshores caritat lubrificant, l'elixir de la vida!

La regla de sant Benet com a escola de vida familiar

LAIA CLUA
GRUP TERRASSA III-ZONA VALLÈS OC.

Dos grups de l'ACO de Terrassa vam pensar que seria bo realitzar alguna experiència conjunta de RdV. Vam anar un cap de setmana a Montserrat i vam demanar a un monjo, n'Ignasi Fosas, que ens parlés de la regla de sant Benet com a escola de vida familiar. És una xerrada que ell ha fet per a altres grups i col·lectius, que està basada en un llibre de David Robinson, del qual no existeix traducció al català ni al castellà.

Va extreure de la regla de sant Benet valors, comportaments i reflexions aplicables a la vida familiar. Donava petites fórmules o indicacions de comportament per viure la vida familiar (fent paral·lelismes constants amb la vida monàstica) d'acord amb els valors generals de la regla de sant Benet, com ara:

- Viure a la presència de Déu.

- El sentit de la persona humana en l'especificitat de persona única.

- Donar centralitat a Jesucrist en la nostra vida.

- La *discretio* (discreció): capacitat de discernir per raonar i trobar el camí exacte a seguir.

- L'amor a la paraula i al seu ús adequat.

- La mesura i l'harmonia en les coses i l'art de fer-les bé.

- Fer prevaler la misericòrdia per sobre de la justícia.

- Vida cristiana com un itinerari o aprenentatge. Sant Benet presenta la vida com un taller d'obrer en què cal saber fer servir les eines.

La xerrada estava estructurada en set aspectes:

- Estructura o disseny de la família: troba important establir encontres familiars regulars i dedicar uns minuts cada dia a realitzar un veritable encontre amb els fills.

- Espiritualitat familiar: quan sant Benet es refereix a la pregària, centrada en els salms, diu que "el nostre pensament estigui d'acord amb la nostra veu", que és el contrari del que acostumem a fer. No es tracta de dir el que creiem sinó de repetir la pregària dels salms fins a aconseguir creure allò que estem dient.

- Disciplina familiar: calen responsabilitats compartides segons la capacitat de cadascú; donar el mateix a tots els fills podria ser injust: cal donar a cadascú el que necessita. Hem

de posar la misericòrdia per damunt de la justícia a l'hora de renyar i castigar, tant als altres com a un mateix. Deixar sempre obertes les portes de la reconciliació. Puntualitat, higiene, ordre, anar ben vestits, etc., com a senyal de respecte envers els altres.

- Salut familiar: demana implicació de la família en l'elaboració del menjar i de rentar els plats. Fer menjar per a un altre és dir-li simbòlicament

que volem que visqui i que visqui bé. Planteu llavors d'agraïment i de joia en els fills.

- La vida familiar en comú: calen estones de silenci, encara que als més joves els costa. Els fills i els pares han d'assumir el paper que els correspon, però cal saber ser flexibles i deixar invertir els papers en determinats moments i permetre que els fills eduquin en algun aspecte o recriminin errors als adults. Tothom ha de donar compte a la resta de la família de tot el que fa.

- Hospitalitat familiar: cal rebre els hostes com al Crist. Hem de saber donar als altres el nostre temps i el nostre talent.

- Creixement familiar: cal aprendre a rebre i donar encàrrecs. També oferir reptes als fills adequats al seu nivell, ajudant-los, perquè aprenguin a superar-se. És important fer les paus abans de la posta de sol.

L'experiència va ser doblement enriquidora. Per un cantó el que ens pot aportar com a creixement personal el contingut de la xerrada, i per l'altre, ajuda a mantenir viva l'amistat que ens uneix als membres dels dos grups.

Tots els aspectes estan basats en el sentit comú i no pas en fórmules màgiques ni en grans discursos. Ens reclama que fem un esforç de parlar esment i de reflexió en la nostra vida quotidiana. Potser seria important de plantejar aquests temes a les parelles abans de casar-se perquè són una base per a la família que comença.

Teresa Forcades, metgessa, teòloga, feminista, monja

JOSEP LLIGADAS
COMISSIÓ DE FORMACIÓ

La Teresa Forcades serà una de les protagonistes de les jornades de formació d'aquest curs. Dimarts, 26 de febrer, a les 19 h oferirà una xerrada a l'ACO sobre l'Església, als locals del Centre d'Estudis Pastoral (Rivadeneyra, 6, 3er.). És tot un personatge que val la pena escoltar. Reproduïm aquí alguns fragments d'una entrevista publicada en el número 45 de la revista L'Aguila en el mes de juny del 2006.

Teresa Forcades Vila va néixer a Barcelona, al barri de Gràcia, el 10 de maig de 1966. Llicenciada en Medicina el 1990, dos anys després se'n va anar als Estats Units a fer l'equivalent del MIR, i a més es va treure la llicenciatura en Teologia a Harvard. El 1997 va entrar al monestir de les Benetes de Montserrat, va fer els primers vots el 2000 i els vots solemnes el 2003. I mentrestant s'ha tret el doctoral en Medicina, i ara està preparant la tesi doctoral en Teologia. Al monestir és, naturalment, la infermera, i també la cantora.

-Com veus l'Església, actualment?

-Jo hi veig un desfasament molt agut. Almenys en l'Església que jo percebo, i en la que es manifesta en els llocs més oficials. Últimament, arran de l'elecció del papa, he sentit sovint comentaris dient que els cristians, ara, ens estem acostumant ja a anar per lliure. I això té una cara positiva en el sentit de la promoció de la responsabilitat individual, però sobretot el que fa és reflectir aquesta situació de desfasament.

Jo no crec que hi hagi èpoques, o cultures, que siguin

millors o pitjors que altres. Quan mirem el món, trobem el que trobem, i no podem dir que ara les coses estiguin pitjor que abans, com hi ha qui diu. Per exemple, des d'una perspectiva de dona, no estem pitjor. Fa poc vaig tenir ocasió d'anar a veure Yerma, de García Lorca, i la societat que reflecteix no és precisament gaire bona per a la realització personal de les dones (ni tampoc dels homes, tot sigui dit). Aquesta realitat ha millorat, i per a les dones ara hi ha unes oportunitats que abans no hi havia. I si parlem per exemple dels homosexuals, que fa quatre dies els tocava anar a la presó, ara no hi van, i per tant en aquest tema ningú no pot dir que hàgim perdut valors, sinó més aviat al contrari. Només qui està al capdamunt de la piràmide pot dir que les coses estan pitjor.

I el desfasament consisteix en el fet que l'Església diu que aquesta societat està malament, i cal esperar-ne una altra que estigui millor. I no, és amb aquesta societat amb qui l'Església s'ha d'entendre...

Ara que han sortit tants llibres d'entrevistes publicades amb el cardenal Ratzinger abans de ser papa, n'hi ha un del 1996, d'un periodista alemany, que li pregunta si el seu plantejament és que el llegat de l'Església ha estat rebutjat pels fills i que ara el que cal és preservar-lo per poder-lo passar als néts. I ell diu que aquesta descripció de la situació no li sembla gens malament!

I en canvi, la meva realitat més propera, aquí al meu monestir, o la gent que puja aquí, o la que em trobo a les parròquies quan surto fora..., aques-

ta gent també és Església, i viu les coses de tota una altra manera, i això és engrescador. Aquest estiu em van demanar d'anar a fer de traductora al Congrés d'Abats i Abadeses benedictins, a Roma, i vaig veure una manera molt plural de viure la fe catòlica. Hi ha de tot, hi ha una gran riquesa. Allà hi havia un bisbe filipí que deia que veiem la nova generació E (és a dir, la generació dels e-mails) com un problema, quan de fet, deia ell tot poèticament, "no són un problema, sinó un misteri, i hem d'escoltar la cançó que no canten". Fins i tot quan sembla que no diuen res, la fe cristiana ha de ser capaç de descobrir les possibilitats que hi ha en ells i que estan amagades. En resum, que el que cal és anar a totes amb la realitat que tenim.

-Què passarà amb les dones, a l'Església?

-Aquest és un punt en què el desfasament és més clar. Ara es posa l'èmfasi en la complementaritat de l'home i la dona, que és la versió políticament correcta del que es deia abans: que l'home és el qui fa, i la dona complementa. Aquesta antropologia de la complementaritat, que pressuposa que cadascú té tasques diferents distribuïdes per Déu, té una conseqüència política doble: per una banda, que les dones s'han de dedicar als fills i a la casa, que és la tasca que Déu els ha encomanat; per l'altra, que els homosexuals no es poden casar, perquè no són complementaris.

Contraposada a aquesta antropologia tindriem l'antropologia de la gratuïtat. En la Trinitat, el Pare, el Fill i l'Esperit s'estimen perquè sí, no per-

► què necessitin complementar-se, sinó gratuïtament. Aleshores, ¿com podem dir que l'amor matrimonial és un sacrament de l'amor de Déu si estem dient que la parella no s'estima gratuïtament sinó per complementar-se, per donar-se mútuament el que els falta, utilitarísticament? Si s'estimen amb l'amor de Déu, vol dir que no és perquè els falti res i necessitin complementar-se. I resulta també que l'amor homosexual pot ser tan sacramental com l'heterosexual, perquè no és un tema de complementarietat sinó de gratuïtat.

-Això té també relació amb el tema de l'accés de les dones al sacerdocí.

-L'exclusió de les dones del sacerdocí s'argumenta dient que Déu ha assignat unes tasques diferents a homes i dones. I no és així. I també s'argumenta amb allò de la tradició ininterrompuda. Però quan diem tradició ininterrompuda, no estaria gens malament veure

quina argumentació hi havia, darrere aquesta tradició. I era que les dones no tenien capacitat d'autonomia personal, de decisió, de propietat... No fa pas tant que les dones van començar a poder votar, que és un dels signes més visibles de la capacitat de decisió personal. Fins al 1920 no arriba el dret de vot a les dones als Estats Units! O sigui que no fa ni un segle que s'ha trencat clarament aquesta idea de la manca d'autonomia i de consistència de les dones, que les invalidava per representar Jesucrist. O sigui que si parlem de tradició ininterrompuda, estem parlat d'una base d'aquesta tradició que ja no existeix.

-També es diu que Jesucrist era un home, i que per tant la seva imatge visible ha de ser un home.

-Sí, però això seria oblidar allò que deien els Pares de l'Església dels primers temps, que deien que allò que no ha estat assumit per Jesucrist no ha es-

tat redimit. Per tant, si Jesucrist només ha assumit la condició humana masculina, vol dir que la condició femenina no ha estat redimida. O sigui que jo, dona, hauré d'esperar una "Crista" que em redimeixi... És obvi que Jesucrist ha assumit la condició humana tant masculina com femenina. I si és així, per què una dona no pot representar Jesucrist com a cap de la comunitat?

-Però el fet és que l'Església va en direcció contrària a això que estàs dient...

-No, tota l'Església no. Jo em resisteixo a identificar l'Església amb Roma, o amb la jerarquia, o amb una part de la jerarquia. O sigui que, alhora que critiquem determinades coses, el més important és potenciar el que funciona. I si ens piquen la cresta ja ens defensarem. Però jo la veig plural, l'Església. I és important tenir clar que la pluralitat no és dolenta. Almenys això és el que jo visc en el meu monestir...

52a Jornada General

El 12 d'Octubre pas a pas

TERESA CANALS
GRUP SANT MIQUEL - ZONA DE MONTSERRAT

La jornada d'enguany va acollir uns dos-cents militants de les diòcesis on som presents: Barcelona, Bilbao, Còrdova, Girona, Lleida, Madrid, Mallorca, Sant Feliu, Terrassa i Vic. D'aquesta última diòcesi era la ponent, la Josepa Pont, que va compartir amb nosaltres la seva reflexió sobre **eclesiogènesi**. Aquesta paraula possiblement era nova per a la majoria de nosaltres, però notàvem que "eclesio" ens ajudava a saber que anava d'Església,

com molt bé ho expressava el lema de la trobada: COM ENS SENTIM ESGLÉSIA I APORTEM A LES NOSTRES COMUNITATS EL NOSTRE TESTIMONI OBRER, i que "gènesi" es podia relacionar amb el Gènesi de la Bíblia, és a dir amb alguna cosa que es referiria als orígens, a fer néixer. Deduírem llavors que se'ns parlaria de com retornar al sentit de l'Església que començà fa 2000 anys amb Jesucrist. I així va ser.

Abans de comentar la ponència que teniu en aquest butlletí, m'agradaria que ens aturessim en cada una de les parts de la jornada perquè totes tenen molta importància.

9.30 h Acolliment i recollida del material del curs

Arribant a l'escola salesiana Sant Josep de Barcelona, les i els militants que feien d'acollidors ens esperaven a les taules per zones i ens lliuraven els materials que des del ►

► comitè permanent ens havien preparat per ajudar-nos en el seguiment de la trobada i també per treballar com a moviment durant el curs. També ens donaven els adhesius per identificar-nos mútuament, cosa que va bé tant per si no coneixes algú com per si som una mica desmemoriats. Sense aquest primer moment, ens sentiríem una mica orfes.

10 h Pregària i benvinguda

Després de xerrar una estona entre nosaltres amb l'alegria que ens caracteritza, la de sentir-nos vius i germans en el Crist: abraçant militants que feia temps que no vèiem, recordant des de quan (Setmana Santa?, l'altre 12 O?...), compartint en un minut els titulars de la nostra vida i, finalment, sentint-nos peneditos per no fer cas a l'altaveu que ens cridava, anàvem pujant a la sala gran per començar la jornada pregant plegats.

La pregària, que ens prepararen companys i companyes de Nou Barris, ens ajudà a situar-nos en la realitat eclesial on estem immersos: el tancament d'una parròquia viva a Madrid, la desautorització de teòlegs de la teologia de l'alliberament, l'augment dels marginats i de llur precarietat i les nostres petites o grans accions al respecte, la necessitat de canvis que ajudin la necessària justícia global, els nostres grups i fets de Rdv, les nostres comunitats parroquials i la nostra possible participació en els serveis: el grup de catequesi, el de litúrgia, el d'economia... Acabà

amb el pàrenostre, i el president, en nom del comitè, ens donà la benvinguda.

10.30 h Constitució del Consell Extraordinari i Constitució de la Mesa

Acte seguit es va constituir el Consell Extraordinari i la

seus aprofundits estudis teològics, unes paraules que ella procurava aclarir amb concrecions i exemples.

a) Començà recuperant el marc del Concili Vaticà II com a idea base del que ha de ser i és l'Església, o sigui que ens va presentar de manera molt resu-

Mesa Electoral. Calia fer-ho segons els nostres estatuts per votar la nova presidenta del moviment.

10.45 h Presentació del Pla de Curs

A continuació, la Montserrat Sidera, la presidenta d'aquests últims quatre anys, ens presentà de forma breu i clara el pla de curs que tenim al dossier de la trobada i seguiment, la Cèlia, la nostra secretària, i l'Alfons, l'actual president, ens comentaren altres informacions necessàries per al bon funcionament del dia i del curs.

11.15 h La ponència: SER ESGLÉSIA- FER ESGLÉSIA

La ponència de la Josepa Pont portava en el discurs uns quants mots tècnics fruit dels

mida l'essència del concili: la renovació de l'Església.

b) A continuació ens explicà com i quan portem a la pràctica aquesta eclesiologia del Concili Vaticà II.

c) Finalment, ens expressà quines són per a ella les dimensions personals imprescindibles per esdevenir membres actius i compromesos en el si de l'Església.

Fou una ponència on es notava el seu gran esforç de síntesi per resumir en poca estona el més important dels seus aprenentatges. Des d'aquí li tornem a donar les gràcies per la seva aportació.

Tria de frases: "la fidelitat a Déu és la fidelitat als homes", "Jesucrist revela l'home a l'home", "la necessitat urgent d'actualització", "Ell en cap moment ens va animar a deixar la fe per ►

▶ als diumenges”, “l'Església, amb unes característiques, no de gran, sinó d'Església reduïda en un món canviant, viu uns moments que poden ser engrescadors per dur a la pràctica l'evangelització i l'alliberament”, “El silenci i la solitud, com elements de vida, engendren vida, i els seus fruits són la confiança i l'esperança”.

12.00 h Torn de paraules

Es demanà algun aclariment i també se li agrai les seves paraules de manera espontània. S'insistí en l'encert en com havia expressat la necessitat personal dels “buits”.

12.15 h Descans

Saludàrem persones que encara no havíem vist, preguntàvem per altres que no hi eren i vam anar al...

12.45 h Treball de grups

Després de compartir espontàniament el que ens havia semblat l'explicació de la Josepa mentre anàvem cap a la sala assignada, treballàrem els dos únics punts:

a) Aspectes a destacar, personalment

b) Crides i aprofundiment, com a moviment, en el nostre ser i fer Església

L'interès pel tema, a la majoria dels grups, quedà ben demostrat per la quantitat i qualitat de les aportacions.

14 h El dinar de germanor

Menjàrem plegats les provisions personals o familiars, repartits en unes quantes taules llargues que no foren suficients i alguns quedaren fora de les dues sales preparades. Les postres compartides foren la cirereta que s'afegí al goig de gaudir d'una germanor que ens omple més que les entranyes, ens omple el cor.

15.30 h L'espai obert de diàleg en assemblea, i informacions

Aquest temps tingué dues parts ben diferenciades:

a) La primera, compartir lliurement les opinions o crides que tinguéssim necessitat de fer. Foren poques en nombre però no pas en profunditat a jutjar pels temes que tocàvem: la contradicció entre la immigració creixent i l'escassetat de militants immigrants, si caldria un posicionament com a ACO davant de fets greus, la nostra presència a cada una de les nostres comunitats parroquials, etc.

b) La segona, una presentació visual de la preparació de la trobada del MMTTC (Moviment Mundial de Treballadors Cristians) que havia de ser a Barcelona aquest proper 2008 i que finalment s'ha ajornat. Per aquest 2008 hi haurà l'acollida d'una part del MTCE (Moviment de treballadors Cristians d'Europa).

16.30 h Comiat dels responsables

que deixaven diferents tasques de responsabilitat en el moviment: Pilar Martínez, Prudenci Merayo, Maribel Pena, Jorge Romero i Montserrat Sidera.

16.45 h Proclamació de la nova presidenta i acomiadament de l'anterior

Després d'una llarga campanya molt treballada en cerca de candidates, no fou fins pocs dies abans que la Rafi Cáceres de la zona Besòs es presentà com a candidata a la presidència. La seva presentació s'acceptà amb un únic vot en contra.

Després de la benvinguda de la nova presidenta hi hagué l'emotiu comiat de la sortint: la Montserrat Sidera. Després de quatre anys de treballar al nostre servei, des del càrrec de més responsabilitat, passava el relleu. La Montserrat, molt emocionada, ens feia arribar la

forta petjada de vida en comunió que li havia suposat aquesta responsabilitat. Des d'aquestes línies et donem les gràcies, Montserrat, i et desitgem que descansis una mica de tanta feina, però no oblidis que, com a moviment i com a militants, seguim comptant amb tu.

17.15 h Eucaristia

Va ser preparada pels militants de Lleida. Tots ens hi vam sentir en família. Amb els nostres cants i la paraula de Déu i dels homes, ens posàrem a les mans del Pare per ser, a més de membres eclesials, uns instruments més que ens oferim per fer l'Església que el món necessita; m'atreveixo a dir: la mateixa que Déu vol.

La participació dels infants i adolescents va acabar de donar aquest color de família que realment som.

Comiat

Acabem agraint l'esforç de tothom que des del seu rol va fer que una trobada d'aquesta magnitud pogués funcionar. No m'equivoco gaire si dic que la impressió que tenim la majoria és que la jornada, un any més, ha funcionat.

El que no sabíem aquell dia és que ens acomiadàvem de qui va ser consiliari general del moviment de 1997 al 2001, el nostre estimat Josep M. Puxan, que, malgrat no trobar-se gaire bé, ens acompanyava una jornada més. Ell ens ha deixat aquest 5 de novembre a l'edat de 58 anys, després de patir una llarga i combatuda malaltia. El comiat de l'article va per ell: “L'amor que ens has regalat ha tingut la forma de les tasques que has fet, de les paraules que has dit, de cada un dels teus gestos compartits... La comunió viscuda és aquí entre nosaltres. Sabem, perquè creiem, que tu ets present encara. Gràcies i a reveure en Déu Pare, Josep Maria.”

Intercanvi de Bilbao 2007

GRUP DE GIRONA

Ja feia un quant temps que el grup de Girona ens plantejàvem d'anar a un intercanvi de l'ACO. El curs passat ho vam intentar, però al final no hi vam poder anar. Així que aquest any, potser per les ganes acumulades, hem aconseguit anar-hi una bona part del grup, i amb acompanyants i tot!

Després d'unes vuit hores de cotxe, arribem a Bilbao... Que lluny! Semblava més a prop! Arribem tan puntuals, que tothom ja ens espera. L'acollida és increïble... Així que deixem les maletes, ens acomiadem de les parelles, i ens posem a treballar, que ja són les 4!

Què toca avui? Agafem el fullet groc (per cert, molt ben dissenyat i elaborat), i mirem el programa: avui toca pregària, xerrada i eucaristia. És una bona idea començar per una pregària, ens ha ajudat a situar-nos, a centrar-nos... Després de la xerrada, fem una parada tècnica (val a dir que del tot necessària)... i anem a la capella a fer l'Eucaristia. L'Eucaristia cada dia ha estat un punt de trobada, de recull del dia, de revisió, i de comunió amb tots els que hem estat a l'intercanvi.

Ostres, quina gana! Anem a sopar... Sort que les parelles han anat a fer unes tapes, i així ja acabem tips.

De seguida anem a dormir... Estem molt cansats però, quines habitacions! Sembla un hotelet! Segur que dormirem molt bé. Ens aixequem ben descansats! Després d'una bona dutxa i de l'esmorzar..., què toca al matí? Avui toca pregària, xerrada d'en Troglo, i visita a

Bilbao. Després de la pregària en Jordi i l'Ernest s'afegeixen a la xerrada que ens fa en Troglo sobre la situació actual a Bilbao, des de la perspectiva de l'Associació Gogoia... La xerrada se'ns fa tan interessant que ens passa el temps ràpid i de seguida es fa tard... Anem a fer una visita ràpida a Bilbao, molt ben comentada per en Natxo, però de seguida hem de tornar, perquè ja és l'hora de dinar, i si no arribem puntuals les monges ens renyaran... Efectivament, arribem un quart tard i les monges ens deixen anar el comentari que hem de ser més responsables... I tan responsables i organitzadors que ha demostrat ser el grup de Bilbao! Sort que després, com si no hagués passat res, ens serveixen unes lleties boníssimes.

A la tarda, xerrada i revisió de vida... Després de la xerrada un merescut descans i fem els grups de revisió de vida. Ostres, quina gent tan interessant! Aquests testimonis ens posen les piles per continuar endavant!

L'Eucaristia d'avui és especial, celebrem el dia dels morts... Un altre cop ens sentim units, tot i que no ens coneixem gaire.

Després del sopar, fem la MESA DE COMUNIDADES. Quina bona idea! Cada comunitat ha portat menjar típic d'allà on ve... Després de presentar què és cada cosa, a menjar! Que bo el txacolí, i la botifarra blanca i... TOT. A menjar i a parlar, i a riure!

L'endemà al matí ens toca fer la pregària... Està bé que cada dia la prepari un grup diferent;

així anem coneixent la gent i els grups. I un altre cop xerrada! A la tarda hi ha la continuació de la revisió de vida... Constatem que la revisió ens uneix, ens ajuda a compartir, a conèixer-nos més i ens fa sentir part d'una manera de fer, part del moviment.

Al vespre, després de la xerrada, ho recollim tot a l'eucaristia.

Quan acabem de sopar, sortim! Els de Bilbao ens fan una visita superguiada pel casc antic de Bilbao. Al final, ens hem emocionat tant en la visita, que fem tard, i als bars ja no serveixen tapes... Però la beguda i la companyia és bona, així que allarguem una mica l'hora de tornar.

Avui és diumenge! Ja ens preparem per marxar. Abans, però, esmorzem, fem la pregària i la valoració de com ha anat. El testimoni dels pares que han vingut amb els seus fills petits, fa posar la pell de gallina... És testimoni de vida, i de continuïtat.

Estem contents. Ens ha faltat temps, temps per compartir, per conèixer-vos millor, per poder parlar amb cadascú, per visitar Bilbao, per fer tapes..., temps per compartir amb les parelles... Però tenim ganes de tornar, de tornar a veure-us, i poder intercanviar més coses.

La tornada es fa llarga... Sempre la tornada és més llarga! Tornem recordant el que hem viscut... Quan arribem a Girona, comencen els Focs Artificials que cada any fan l'últim dia de Fires. És un bon final de festa.

Propostes de futur

Intercanvi a Bilbao

MARTA DIGÓN

GRUP MATXEMBRAT - ZONA SAGRERA - SANT ANDREU

Em recordo del Consell General de l'ACO del 2005 a Begues. Em recordo del Chuchi de Còrdova i el David de Madrid. Allà es va començar a gestar una proposta molt tímida de trobar-nos militants d'ACO que veníem de la JOC i teníem poc rodatge d'ACO. Ells manifestaven la necessitat de fer una trobada d'intercanvi on poguéssim comparar el nostre procés de militants joves. Se sentien tan sols allà, en les seves diòcesis... La JOC ens havia marcat tan endins... I a penes ens coneixíem, però hi confiàvem.

Fa gràcia recordar-ho, però una de les primeres propostes va ser fer aquesta primera trobada a València. De seguida ho vam desestimar. El grup de Còrdova demanava a crits poder-ho fer a la seva Zona. I d'aquesta manera va néixer el primer intercanvi d'ACO amb les Zones de Madrid, Còrdova i Catalunya.

L'any següent va ser a Madrid. A Bizkaia hi havia un grup de militants que feia poc que havien deixat la JOC. Es va fer el contacte amb ells/es i va ser molt bonic que la família s'anés fent gran.

En aquests dos primers intercanvis necessitàvem treballar la RdV. Ens hi van ajudar l'Oriol Garreta (el primer any) i el José Mª Rubio (consiliari de JOC de Saragossa, el segon any).

Lan Munduan Eliza Gara (Som Església en el Món Obrer). Amb aquestes paraules i algunes més les companyes i els companys de l'ACO de Bizkaia ens donaven la benvinguda a la resta de militants de la resta de l'Estat Espanyol. Començava el tercer intercanvi a Bilbao.

Què voleu que us digui! El fet de sentir euskera, el fet de retrobar-nos els amics, les amigues, el fet de veure que la família anava creixent amb nous bebès i embarassos, el fet que veíeu noves cares (que bé

· Crear més dinàmiques perquè hi hagi més debat a les plenàries.

· Preveure els espais per a parelles no militants. Que hi hagi una persona responsable de fer propostes de visites,

Girona!)... Em vaig sentir profundament feliç i agraïda a la vida per oferir-me aquest moment de plenitud.

Personalment agraeixo el moment de silenci, respecte i acompanyament que vaig sentir en un moment concret de la plenària. Em vaig sentir estimada per cadascuna i cadascun que era a la sala. Gràcies.

I vull assenyalar alguns reptes que van sortir de cara a propers intercanvis. Per mi són senyals de maduresa i de presència de l'amor de Déu:

· Preveure un espai perquè cada zona expliqui la seva realitat

· Continuar fent RdV en grups. Comptar amb una persona responsable que animi i vetlli la RdV. Preveure un espai per poder compartir les RdV per tal que ens ajudin a configurar la nostra espiritualitat.

acompanyar a fer turisme... [Valorem moltíssim la presència de parelles de militants que malgrat que no estiguin a l'ACO fan que la trobada sigui molt rica també].

· Ponents. Tenir en compte que no és necessari que siguin només capellans. Animem que siguin laics, dones laiques.

· Treballar el tema del gènere (taller de masculinitat/feminitat).

· Continuar animant a participar-hi militants de llarga trajectòria (gràcies Mapi, Javier, Miquel Àngel, Maria, Cèlia, Jordi, Rafi, Natxo, Juanjo, Paco Aguilera. Ens agrada tenir-vos a prop).

I ja tenim data per al IV Intercanvi. Serà a Còrdova el 6, 7 i 8 de desembre del 2008. Jo ja ho tinc anotat a l'agenda. *Bien!*

Castanyada educativa

JOAN ANDREU PARRA
GRUP LA GUARDERÍA- ZONA BESÒS

Dissabte 10 de novembre va tenir lloc a la parròquia del Sagrat Cor del Poblenou de Barcelona la tradicional Castanyada de la Zona Besòs. Just a l'inici vam recordar en Josep Maria Puixan, al qual l'Oriol Garreta va dedicar unes paraules tot destacant el seu estil de vida auster i integritat evangèlica.

El tema que es va abordar va ser la controvertida assignatura Educació per a la Ciutadania i els Drets Humans (EpC) que tot just ha començat a impartir-se aquest curs a l'alumnat de 3r d'ESO. Vam poder comptar amb la ponència de la Teresa Capella, una mestra veterana, apassionada i que creu en la importància de la seva feina, la docència, malauradament força menystinguda en els temps actuals.

La Teresa és tutora de 3r d'ESO a l'escola concertada Ipse de Barcelona i imparteix l'assignatura d'EpC. A la seva intervenció va posar en relleu el valor la nova assignatura i va dir que és fruit del treball previ de diferents experts i, ni molt menys, una improvisació. Ens va llegir els principis i objectius de la Llei d'educació pel que fa a aquesta assignatura i, com va dir, eren ben lloables i fàcilment estaríem d'acord amb tots.

La majoria dels sistemes educatius dels països europeus incorporen des de fa temps una assignatura d'aquestes característiques als seus plans d'estudi, en alguns com a assignatura independent i, en d'altres, com a continguts que es distribueixen de forma transversal en totes les assignatures. El Consell d'Europa va recomanar el 2002 la introducció a les escoles dels valors democràtics davant l'ob-

servació que entre la joventut europea estava augmentant "el racisme, la xenofòbia i la intolerància davant les minories, així com la discriminació i l'exclusió social".

La Teresa va destacar que una de les competències bàsiques que un alumne al finalitzar l'ESO ha de ser capaç de desenvolupar és l'exercici de la ciutadania i considerava que aquesta assignatura, en alguns casos, podia contribuir-hi positivament. També va apuntar que, tot i que l'assignatura és obligatòria per a tots els centres públics i concertats, als centres se'ls concedeix la possibilitat d'adequar els continguts d'EpC a l'ideari o projecte propi.

També es va recordar la polèmica mediàtica al voltant de l'assignatura: la crida a la desobediència de l'església oficialista, amb l'objecció de consciència, alguns pares i mares reclamant la llibertat constitucional de triar l'educació que desitgen per als seus fills, el PP incidint que la EpC és una religió laica o "catequesi del bon socialista"... Els assistents, que vivim a l'oasi català, vam coincidir a assenyalar que tota aquesta "guerra" havia arribat bastant atenuada.

Al final es va produir un

debat molt interessant sobre les potencialitats de l'assignatura, la hipocresia social que significava impartir l'assignatura a fills d'immigrants que difícilment podran exercir la ciutadania, la necessària coordinació de tots els agents educatius (escola, família, mitjans de comunicació...), àdhuc es va proposar que alguns pares i mares que estan una mica bloquejats i despistats sobre com educar, haurien de ser alumnes i rebre formació en valors com els que es proposen a l'EpC.

Enguany pràcticament tot-hom es va quedar al sopar final.

Si voleu ampliar informació us proposem alguns documents:

Document *Educació per a la Ciutadania*, de Joaquim Garcia Roca, editat per Cristianisme i Justícia: <http://www.fespinal.com/espinal/lilib/ct149.pdf>. Document que aporta una interessant perspectiva sobre la qüestió educativa, ja que defensa la cooperació, les relacions i la col·laboració entre tots els agents socials per assolir una educació integral.

Web:<http://www.movilizacioneducativa.net/> (promoguda pel filòsof José Antonio Marina, autor d'un dels llibres de text d'EpC).

La Maria Figueras ha mort

El dia 29 de novembre ens va deixar la Maria Figueras i Junque, militant de les primeres fornades de l'ACO. Juntament amb el seu marit, Joan Estrada, ens va donar un testimoni de solidaritat i lluita amb la

Classe Obrera des de la seva opció cristiana pel món obrer. En el número vinent (aquest ja estava tancat en saber la notícia) publicarem el testimoni d'algú que va viure de prop alguns fets de la seva vida.

Parlem
amb

Rafi Cáceres, nova presidenta de l'ACO

TON CLAPÉS
GRUP RODALIES-ZONA MONTSERRAT LLOBREGAT

“És important dedicar temps per acostar-nos als altres”

Rafi (de Rafaela) Cáceres Reyes, badalonina de 40 anys, és la nova presidenta de l'ACO en substitució de la Montserrat Sidera. Les seves primeres declaracions a un mitjà escrit les fa, no podia ser d'altra manera, al Butlletí.

Ha costat molt trobar una nova presidenta. Com ho valores?

Algunes vegades he sentit a dir que els/les militants d'ACO són força humils i per això els costa acceptar que poden assumir aquesta responsabilitat. Pot ser una explicació i és que, normalment, ens movem millor en el “dia a dia” i en el “colze amb colze” dels nostres compromisos que no pas en un compromís que “soni” a més. També és cert (jo ho he experimentat) que fa molt de respecte el nom i la feina que es veu al darrere dels responsables del moviment. Eventualment, hi ha altres militants que no ho poden assumir per diverses problemàtiques familiars, laborals o d'un altre caire.

La implicació dels militants en el propi moviment és una assignatura pendent?

Els militants d'ACO solem estar molt implicats allà on són i, certament, pot arribar a ser difícil compatibilitzar-ho amb

les tasques que fem de cara al moviment. D'altra banda, potser sovint falta implicació perquè no som prou conscients que moltes de les “petites grans” tasques que fem dins de l'ACO (preparar i participar en alguna jornada, lliurar a temps un article per al butlletí, col·laborar en allò que ens demanen des del grup/zona/movi-

ment, acceptar una responsabilitat...) són indispensables perquè el moviment avanci. Però també és cert que hi ha molta gent que està molt implicada en el nostre moviment; per tant, en global, jo diria que traïem entre notable i excel·lent. Amb això, evidentment, no vull dir que no ens quedi camp per córrer.

Quins són els reptes que creus que ha d'afrontar l'ACO en els pròxims anys?

Com algú em va dir, porto la “L” i, per tant, a hores d'ara em costa tenir aquesta visió de futur. Però, ben pensat, potser

tampoc no és massa bo que la tingui (o que la tingui molt clara) i m'explico: el curs vinent l'acabarem amb un Consell, és a dir, tindrem l'oportunitat de definir les prioritats per als següents cursos. Entenc que la meua funció, junt amb els altres membres del Comitè Permanent i del Comitè General, és procurar els mitjans perquè la participació dels militants en aquest procés sigui màxima i, per tant, que els reptes a afrontar com a moviment els puguem definir entre tots. De tota manera, qualsevol orientació per als propers anys tindrà com a remor de fons el nostre principal objectiu: l'evangelització del món obrer que, per descomptat, inclou la nostra pròpia evangelització.

A banda de les persones que ja vénen soles de la JOC com podem oferir l'ACO a altra gent?

Penso que som capaços d'oferir als altres el millor que tenim –i entre altres aspectes de la nostra vida, l'ACO– quan veiem en l'altre obertura i hi hem establert un cert vincle d'amistat. També veig que és important dedicar temps a acostar-nos als altres: conèixer els seus interessos, participar en les seves accions...; sovint estem tan ocupats en els nostres múltiples i variats compromisos que ▶

► podem deixar més de banda les relacions personals i el fet d'anar a fons amb les persones que tenim més a prop.

Com a persona filla d'immigrants, com veus l'actual fenomen de la immigració?

Com una oportunitat per a tothom: per als nouvinguts i per als que ja hi som. Llàstima que mediàticament no es destaca el tou de feina que s'està fent per afavorir l'acollida i la integració dels immigrants. Jo diria que sense aquestes accions de caire professional o voluntari (a nivell d'escoles/instituts, suport a les famílies...) el sistema no s'aguantaria. Evidentment, caldria incrementar

els esforços per aconseguir nivells més alts de convivència i igualtat entre la població autòctona i la nouvinguda.

I com a enginyera agrònoma i ecologista, creus que aquest planeta té futur?

Jo crec que el planeta ja fa temps que pateix els problemes derivats de l'impacte que ha provocat el creixement econòmic desmesurat d'alguns països. Ara bé, espero que les societats occidentals (que som les que hem de canviar més els nostres esquemes) puguem anar reorientant els nostres hàbits. En aquest camp, els militants d'ACO podríem tenir moltes possibilitats, perquè l'eco-

logisme és un camp d'acció que afecta, molt particularment, l'estil de vida.

Questionari Breu

Un text de l'evangeli: Les Benaurances (en determinats moments m'ha fet plorar)

Un llibre: *L'Església del Mar* (al meu entendre, un cant a la sensibilitat i a l'honestedat)

Una pel·lícula: *Los lunes al sol* (com la mateixa vida)

Música: De cantautor (Lluís Llach) i música antiga (formacions del Jordi Savall)

Un record de la infantesa: Els moments compartits entre els tres germans que érem i els nostres cosins (jocs, sortides, lectures de còmics...).

Un dia en la vida de...

Un capellà de barri

Em dic Pepe Rodado, sóc capellà des de fa disset anys i, des que vaig venir a Catalunya amb la meva família, he viscut en barris obrers. I el meu ministeri el visc al servei del món obrer especialment. D'ací la vinculació amb la Pastoral Obrera, a través dels Moviments. Ara fa sis anys que estic a la parròquia del Bon Pastor de Barcelona, i continuo com a consiliari de la JOC i del MIJAC. I des d'aquest curs, com a Delegat de Pastoral Obrera de Barcelona.

Un dia en la meua vida pot ser ben divers; en general, força ple. En comparteixo amb vosaltres un, per no anar més lluny, el dia d'ahir (dimecres 21 de novembre).

M'aixeco, normalment, a les 7 del matí. Mentre em dutxo, vesteixo i poso en ordre l'habitació, m'agrada anar escoltant les notícies per la radio. A 2/4 de 8 faig la pregària. Acostumo a centrar-la en les lectures del dia. Sovint reso laudes. I repas-

so una mica el dia anterior, i presento al Senyor, amb l'agenda a la mà, el dia que comença, amb les persones i la feina que tinc previst de trobar-me i les que trobaré sense tenir-ho previst.

Després, esmorzo. I a partir de 2/4 de 9, comença la moguda.

Ahir vaig estar preparant la reunió de capellans de l'Arxiprestat, que vam tenir de les 11,30 a les 2, a l'Asil de Sant Andreu (sóc l'arxiprest). I també preparo la reunió de la nit, al Poblenu, dels consiliaris de la federació Riu Besòs de la JOC, de la qual sóc consiliari federal. Anant cap a la reunió de capellans, passo a veure el Pere, un company a qui també han d'operar del genoll. Anem a la reunió, on com de costum, fem feina d'equip. Acabem dinant junts al mateix Asil.

Després de dinar, cap a 2/4 de 4 acostumo a anar a la parròquia. Ahir no va ser una excepció. Miro el correu i el te-

lèfon i preparo les reunions que tinc a la tarda. A les cinc, hem quedat amb l'Aurora per compartir diversos aspectes de la seva vida i de la parròquia. Ho fem de tant en tant, a demanda d'ella, i ahir vam estar, com sempre, una hora aproximadament. A 2/4 de 7 tenim la reunió de l'equip de pastoral de la Salut de la parròquia. Dedicuem el primer moment a la formació i després compartim situacions de malalts que visitem. Comencem a parlar de la visita de Nadal. Tenim la tradició de portar-los un detall molt senzill i la felicitació de la parròquia, com a signe que els tenim en compte, ens preocupem i preguem per ells, com a part de la Comunitat. Planifiquem algunes coses més. I acabem pregant.

Després parlo una estona amb Rudy, el secretari d'un grup de joves llatins que es troben a la parròquia, els dimecres. Vaig a celebrar l'eucaristia, a les ►

► 20 h, com cada dia. I torno amb el grup de joves llatins, que acompanyo sempre que puc. A la reunió són una vintena de joves. Preparen diverses activitats. Jo els convido a participar de la Romeria Arxiprestal a Montserrat, que és al desembre. I s'animen: diuen que ompliran un autocar! A més, proposen trobar-se amb els altres joves de la parròquia, de la JOC, per fer junts una xocolatada. Dono gràcies a Déu perquè crear aquests vincles és el que voldria, però sense forçar la marxa: ells han de marcar el ritme. Continuen fent una mica de formació sobre com van néixer els Latin Kings, als quals pertanyen. Descobreixo que a l'inici hi ha al-

guns elements comuns: neixen com a resposta col·lectiva per defensar la vida i la dignitat dels llatins a EUA, davant l'opressió d'altres grups, tenint a Déu com a principi...

Els deixo i agafo el cotxe per anar a la parròquia del Sagrat Cor del Poblenou, on tenim la reunió mensual de consiliaris de la federació de la JOC. Som l'Enric Grases, la Lourdes Casanovas i l'Oriol Garreta. Avui ens acompanya el Pepe Baena, consiliari nacional. Parlem de l'assemblea federal d'inici de curs, de la iniciació, del pla de curs..., mirant com hem d'estar atents a acompanyar tota la vida dels militants, que ara són pocs, però ben engres-

cats i entregats. Com sempre, comencem contemplant l'evan-geli del dia, que preparem rotativament. Ahir tocava a la Lourdes. Cap a 2/4 de 12 acabem. Acompanyo l'Oriol i la Lourdes a casa. I al Pepe Baena, fins a la Trinitat Vella, on té el cotxe. Arribo a la parròquia de Sant Andreu, on visc, a les dotze tocadetes de la nit. El Pep Soler ja està al llit. Prenc un iogurt i me'n vaig al llit. M'adormo de seguida, però abans poso la radio per escoltar els resultats del futbol (ahir hi havia partits de classificació definitiva per al campionat d'Europa de seleccions). M'adormo donant breument gràcies al Pare pel dia viscut.

Josep M., sempre seràs amb nosaltres

GRUP L'ESCLAT – ZONA NOU BARRIS

Avui 10 de novembre teníem programada la nostra revisió de vida. Hem decidit fer-la, tot i que ja no és amb nosaltres en Josep M. Puxan, el nostre consiliari des de fa uns quants anys. Sempre comencem la reu-nió amb una pregària que prepara un membre del grup. Aquest escrit vol ser la nostra pregària que recull, de forma senzilla però des del cor, el camí i la vida que hem fet amb ell, i que ara volem compartir amb tots vosaltres.

Senyor i Pare Nostre, et demanem pel Josep Maria Puxan, confiem que si hi ha alguna cosa després de la vida, descansi ple de goig i felicitat per tota la feina ben feta que ha fet.

És la primera reunió sense tu i no podem deixar de tenir un sentiment d'orfanat.

Per a tots nosaltres has estat com un pare, un referent, un exemple a seguir. Un estímul que ens feia venir contents i esperançats al grup. A cadascun de nosaltres ens has fet sentir

especials. Tenies el do del servei i de l'acolliment, sense jutjar mai i posant-te sempre en el lloc de l'altre, acompanyant-nos sempre perquè cadascú fes el seu camí lliurement. Ens deies que havíem de viure en pau i amb confiança i que cadascú arribava allà on podia. Era com si tinguessis una vareta màgica, que tocava les persones i les feia sentir-se especials i singulars.

Et trobarem molt a faltar, com els deixebles van trobar a faltar Jesús. Recordarem les teves grans mans, la teva lletra petita i el teu riure fort, expansiu i ple d'alegria.

Amb el teu dia a dia i la teva actitud compromesa t'has convertit en un referent per a les entitats i la vida del barri i t'has guanyat la seva admiració i respecte.

Va ser impressionant com estava de plena l'altre dia l'església a la missa de difunts. Sense anomenar-te, tothom sabia que es parlava de tu, de la teva humanitat, austeritat i coherència fins al final.

Mai ens vas fer cap discurs exageradament místic, però el teu tarannà, els teus fets, la teva persona ja ho feien per tu.

Ens has acompanyat en molts moments importants de les nostres vides. Moments bons en què hem pogut copsar el teu sentit de l'humor, i moments durs i tristos en què ens has transmès serenor i pau amb les teves paraules i el teu saber estar. Quanta tranquil·litat ens has donat! Semblava a vegades que a tu no t'afectessin les coses que als altres humans ens amoinaven i ens treien la son.

Estem segurs que, amb el teu ajut espiritual, continuarem el nostre camí, del qual tu has estat protagonista i un referent molt important.

Senyor et demanem força perquè, ara més que mai, hem de fer l'esforç de continuar plegats, sentint-nos tots un de sol i fer el camí que tu, Josep M., ens vas ajudar a començar.

Amic, pare, germà en la fe, t'estimem!

Josep M. Puxan, en família

Paraules dites al Sopar d'Amics

JAUME PUXAN

Era un 20 d'agost del calorós estiu de 1949, segurament a les acaballes de la postguerra però encara amb "cartilla de racionament".

La Quimeta (la nostra mare) anava de part. Ja sense mare, l'assistia al carrer Bruch la llevadora i la seva germana gran. Al menjador, segurament fumant cigarets, en Jaume (el nostre pare) i el seu cunyat i amic, en Pepe.

La llevadora surt i diu que tot ha anat bé, ha nascut en Jaume.

Cinc minuts més tard torna a sortir, ara esverada, i diu: "Senyor Puxan, en ve un altre, són bessons." Era en Josep Maria.

En el si d'una família molt catòlica, conservadora i de classe mitjana, anem creixent juntament amb els nostres germans, que van naixent un cada any darrere nostre. Després al cap dels anys la petita, la Mercè. Som set, tres nois i quatre noies.

En aquest context, en Josep Maria fa el batxillerat de lletres (jo, el de ciències) i amb el títol de batxiller superior (el nostre pare i ell suposo que també tenia clar que aquests estudis i una edat eren necessaris abans de prendre la decisió) marxa al seminari, a la Conreria. És el primer a marxar de casa.

Segurament allà es comença a gestar el que seria el tarannà d'en Josep Maria i que tots els que heu compartit vivències amb ell coneixeu perfectament.

Per a nosaltres, i per a mi certament, va significar una obertura a moltes coses, segurament va ser un referent per anar abandonant una actitud més conservadora pròpia de l'ambient familiar i de l'època per evolucionar cap a actituds més obertes i lliures.

De totes maneres, no sé si per atzar o perquè ell estava més a punt, sempre ha estat a primera línia, jo a segona. Quan va morir la mare, ell va baixar a Canet amb l'ambulància i el pare. En els últims moments del pare també va estar al peu del canó, jo en un segon pla.

Sempre pendent dels pares, del pare en els 20 anys de viduïtat, assumint també funcions específiques a casa. "Això deixeu-ho, que ho farà o ho arreglarà en Josep Maria", havíem sentit sovint del nostre pare.

Sempre pendent, fent constatat als germans i nebots.

Vosaltres, els seus amics i amigues, coneixíeu i gaudíeu d'aquest acompanyament. Nosaltres també. Especialment en els moments difícils, hospital, situacions delicades... Els nebots desplaçats per circumstàncies diverses a Austràlia, Japó, Nicaragua..., varen comptar sempre amb el suport dels coreus d'en Josep Maria.

Aquestes són unes pinzellades d'en Josep Maria familiar, segurament idèntic al que vosaltres els amics heu conegut i estimat, perquè tenim molt clar que en Josep Maria tenia la família de sang, però també la gran família d'amics, amigues i persones que en les diferents tasques han anat passant per la seva vida.

A tots s'ha lliurat amb il·lusió i gran estima.

Aquest és en Josep Maria, sobretot proper en els moments difícils, però també gamberro, fotetes i divertit com el primer en les celebracions o quan les circumstàncies ho permetien..., o no.

Josep Maria, t'hem de recordar amb joia i esperança com ens vares demanar, i ho farem. És més, ja ho hem fet però et trobarem a faltar als dinars dels dimarts, als dinars familiars, a Canet, al ritual de trencar l'ou de pasqua... Com tots els que estem ara aquí, en tants i tants moments.

Josep Maria, fins sempre.

En Puxan, el nostre amic i consiliari

CARME CALZADA, SALVA CLARÓS, LOURDES GIMÉNEZ,
LIRIA ROMAN, JOSÉ ANTONIO RUIZ, MONTSERRAT SIDERA
GRUP PLA DE FORNELLS-ZONA NOU BARRIS

Ens costa d'acceptar, però en Josep M. ja no és enmig nostre. La nostra petitesa humana ens fa sentir en aquest moment una mica orfes, malgrat que creguem que ell ja gaudeix de la plenitud de Déu.

Cada any el nostre grup, pel novembre, fem un matí de recés a Sant Pere de Reixac; ha estat un moment molt important en la vida del grup: espai per compartir vida i projectes i espai de pregària i de celebració.

En aquest moment, després de la mort del Josep M., també hem anat a Reixac i hem compartit el que hem rebut a través del seu acompanyament al llarg de tants i tants anys. Ens és molt difícil poder expressar, des de la paraula, el nostre sentiment i la nostra vivència, però volem compartir la pregària que hem fet en la nostra trobada.

Senyor Jesús, com cada any hem vingut a Reixac per

pregar i compartir en grup la vida des de la nostra fe. Aquest any, però, el Josep M., el nostre estimat consiliari, ens ha deixat per anar a la casa del Pare. Avui sentim aquest buit físic entre nosaltres, però el tenim molt present en els nostres cors.

Senyor, volem agrair-te tot el que hem rebut a través d'ell, durant aquests anys que ha estat amb nosaltres. Hem rebut estimació, comprensió, alegria de viure, coherència de vida des de l'evangeli, coratge i valentia per seguir endavant malgrat les dificultats. El seu testimoni de com ha viscut la malaltia, ens ha impressionat.

En Puxan, com tothom l'anomenava, ha estat un home de fe, d'esperança i d'amor als germans, el que en diem un "home de Déu". En ell s'han fet realitat les paraules de l'evangeli: *Jo no he vingut a ser servit, sinó a servir.* Ho ha viscut i ha

estat testimoni entre la gent del barri, de la JOBAC, la JOC i de l'ACO, de la comunitat parroquial i entre tanta i tanta gent que ell ha acompanyat.

Tot el que ha viscut i com ho ha viscut, ha tingut l'empremta de servei joiós i generós.

Des del seu testimoni, et demanem Pare que ens ajudis a fer realitat en les nostres vides, tot el que hem rebut. Com a consiliari i company, ens ha deixat una petjada inesborrable.

Senyor, ensenya'ns a estimar, a pregar, a viure les Benaurances, a treballar per fer possible el teu Regne en el nostre món, tal com en Puxan ho ha fet fins al final.

Et donem gràcies Pare pel regal que ens has donat en tenir el Puxan com a amic, company i consiliari.

Puxan, et demanem que des del Pare, segueixis acompanyant-nos!

En família amb els pobres de la Sierra Andina del Perú

JOSEP BOU I GRAZIA DE PIERI
GRUP POBLENOU V – ZONA BESÒS

Aquest estiu hi hem anat, durant dos mesos, a fer una experiència de servei i de família, però el que no teníem previst era tornar a casa amb un tresor.

Som un matrimoni amb tres fills, dos bessons de 15 anys i una de 9. Treballem de mestres. Ens havíem preparat per enfrontar-nos amb la duresa de la pobresa, però hem descobert persones riques d'humanitat i de generositat. Costa parlar de pobres quan tots viuen una vida senzilla i precària. L'austeritat, la simplicitat material, la duresa del dia a dia, permeten aflorar la dimensió humana de la persona, que el nostre món acomodat, ostentós i ambiciós ofega.

Hem col·laborat en un Institut Superior Pedagògic (ISPP) en la formació de mestres a la Cordillera del Perú. L'Operacione Matto Grosso (OMG), l'ong que ens ha acollit, està inspirada en el model educatiu de Don Bosco. Es pretén potenciar les capacitats dels nois i noies i donar-los una formació que els permeti viure dignament en el seu món. S'intenta desmitificar la idea que per tenir una vida millor cal emigrar a la ciutat o a Europa.

El treball educatiu s'inicia amb l'Oratorio. Els dissabtes i diumenges es reuneixen els nens i les nens per cantar, jugar, fer catequesi i menjar plegats. Són grups força nombrosos, alegres, generosos i molt participatius. Ens ha cridat fortament l'atenció, l'ordre, la disciplina i el respecte amb què actuen. En uns pobles es troben les noies i en altres els nois. Dins d'aquestes trobades es dedica tot un matí a ajudar els pobres. La mateixa comunitat

ha decidit quina és la persona o família que té més necessitats del poble, i en grups de tres o quatre van a ajudar. Per anar a l'Oratorio els nois, els catequistes i els voluntaris han de caminar grans distàncies.

Els nois i les noies després d'haver cursat la Primària poden entrar a estudiar en els Tallers. Viuen en règim d'internat, al matí reben les classes de Secundària i a les tardes aprenen un ofici. S'insisteix especialment a educar els hàbits de responsabilitat, d'organització, d'higiene, de treball ben fet i altres valors que no es troben en la vida de la Sierra.

Les famílies necessiten molta mà d'obra per treballar la "chacra": els camps i amb els animals. És l'única activitat de la gran majoria de la població. El concepte de salari gairebé no existeix en els pobles de la Cordillera. Viuen del que produeixen i del que intercanvien. Els nois i les noies gairebé se senten en culpa si van a l'escola i no es queden a treballar a casa. Per això totes les activitats que promou l'OMG són totalment gratuïtes.

Els nois i noies dels tallers un cop han acabat la formació poden treballar en les Cooperatives creades per la mateixa OMG amb els fons recollits en els camps de treball a Itàlia. Vendre el fruit del seu treball fa possible que tinguin un salari just. Cobren una part en diners i una part en aliments per obra feta.

Nosaltres hem estat en l'ISPP d'Aczo, un petit poble a 2.800 m a la Sierra Andina en el Departament d'Ancash. S'hi arriba després de tres dies de viatge des de Lima per pistes de

terra i pols. En aquesta casa hi conviuen 18 noies d'uns 20 anys, 3 assistents i la Beatrice que és la voluntària italiana que fa de directora. Actualment fan el 3r curs dels cinc de la seva formació de mestres. Durant la nostra estada els hem fet classes de didàctica. El seu sistema educatiu és molt precari en tots sentits. No es treballa la manipulació, l'experimentació ni el raonament. No hi ha recursos i els pocs llibres que l'Estat dona no responen a la realitat ni als interessos dels nens de la Cordillera. Els professors dicten definicions i normes i els nens les aprenen de memòria. L'absentisme dels alumnes i també dels mestres és molt freqüent. També hem acompanyat en la programació, la realització i l'avaluació de les pràctiques en les escoles rurals dels pobles i caserius de la zona. Ens vam traslladar tots a una altra casa en el poble de Chambara a 3.300 m. Allà està la Nàdia, una altra voluntària italiana, que fa més de deu anys que va decidir donar la seva vida als pobres. En aquesta casa hi viuen algunes noies amb dificultats personals o sense família. Aprenen hàbits personals, a cosir i a fer brodats. Amb les noies de l'ISPP hi hem estat dues setmanes i des d'allà ens distribuïem en quatre escoles per fer les pràctiques. Per arribar a una de les escoles, la de Miopampa, un grup de cases disperses en una gran vall a 3.800 m, calia pujar caminant una hora i mitja cada dia. Només s'hi arriba per una estret corriol, no hi ha electricitat i a l'arribar tocàvem el xiulet per convocar els nens perquè sabessin que aquell dia hi havia ▶

► professors. Durant el matí fèiem classe i preparàvem el menjar. Donàvem als nens un plat calent de sopa de verdures, patates bullides i arròs. Per a la majoria era l'únic àpat del dia.

Durant quatre dies hem assistit a un recés espiritual dirigit pel padre Hugo, inspirador de l'ong. És un salesià de 80 anys que en fa 40 que dedica la seva vida a ajudar els que ho necessiten. En un ambient de silenci i pregària unes 150 persones vam conviure, reflexionar, contemplar la natura andina, cantar i celebrar la fe.

També hem participat, amb un grup d'uns quaranta catequistes, en un camp de treball al Refugi del Huascarán, a 4.670m, fent feines de manteniment d'un refugi els beneficis del qual són per construir cases per als pobres. Tot el necessari s'havia de portar a l'esquena caminant cinc hores. S'aprèn a saber triar allò veritablement important.

Els nostres fills han conviscut i han treballat en tota mena de feines que mai havien fet: rentar roba al riu, segar amb la falç, separar el gra de la palla tirant-la enlaire, vacunar cuis (conillots d'índies), transportar

llenya o pedres per construir murs, rentar els nens, etc. Esperem que els hagi ajudat a valorar el sentit de la vida i a saber què és el més important.

Hem tingut la sensació que hem pogut col·laborar en algunes coses molt concretes, però també hi hem descobert un tresor:

- Ens hem sentit acollits per les diferents persones que hem trobat; aquesta actitud no està relacionada amb la quantitat de coses que tenim sinó amb el que som.

- Hem tingut la possibilitat de viure una vida provisional, sense gaires seguretats i això ens ha permès començar a entendre què és la providència.

- La vida senzilla i austera et fa ser més obert als altres, més disponible, et fa sentir més lliure.

- El valor del treball ben fet, de l'esforç, de l'auto-superació i que l'art no és només cosa de rics.

- Nosaltres, que ens pensem tenir-ho i saber-ho tot, ens hem descobert fràgils, vulnerables. Aquells que consideràvem "pobres" són els que ens han donat la mà, o ens han parlat quan no teníem paraules ni alè...

- El silenci, la tranquil-

litat, per descobrir la presència d'un Déu bondadós, que té compassió.

- La celebració festiva de la fe. Les eucaristies i les pregàries viscudes amb una sincera devoció ens convidaven a participar-hi activament.

- La gratuïtat. Hem conviscut amb moltes persones que donen el seu temps, la seva vida pels pobres.

En la pregària de les 6 del matí, del darrer dia que estàvem a Aczo, es llegia l'evangeli que tocava, Mt 19, 16. Un home ric pregunta què ha de fer per guanyar la vida eterna. Jesús li respon que cal complir els manaments. Això ell ja ho compleix. Però Jesús li contesta: "Si vols ser perfecte, vés, ven el que tens i dóna-ho als pobres, i tindràs un tresor al cel".

Un cop hem tornat a casa volem i podem seguir col·laborant amb les necessitats que allà hem descobert. Sabem que la nostra aportació no resoldrà les mancances i carències del Tercer Món, però de segur que algunes persones concretes es beneficiaran de la nostra acció. D'altra banda, també volem, com a família, conservar i fer créixer el tresor que hem descobert: la felicitat d'ajudar els que ho necessiten.

Camino de Santiago El camí és la fita

CARME PAÑOS I JORDI CORDERO
ZONA VALLÈS OCCIDENTAL

El camí es pot fer per anar a "demandar" o per "agrair" alguna cosa, però sorprenentment descobrim que caminant i compartint: rebem.

El camí el pots fer en grup, sol, a peu, en bicicleta, per pocs o molts dies, arribant a Santiago o no.

La infraestructura del camí es basa, en molts casos, en el treball d'infinat de voluntaris ("hospitalers") que prèviament han estat pelegrins. Als albergs hi ha prioritats d'acollida en funció de les necessitats dels pelegrins i pelegrines. Aquí no funciona "pri-

mer el qui més paga" ni "primer el qui primer arriba" sense més (per exemple es prioritza els pelegrins que caminen davant dels que ho fan en bicicleta). Els preus dels albergs són força populars, solen ser aportacions voluntàries i on no es "fiscalitza" el pagament.

► Una frase del camí que ens va impactar es: “No sueñes tu vida, vive tu sueño”. I això ens va fer pensar en tants somnis que posem en coses innecessàries i inabastables, quan disposem d’infinitat de somnis apassionants a l’abast nostre, quan (si mirem) podem sentir la immensa felicitat de viure per als altres, de donar-nos als altres, de posar una mica d’humor quan les forces van justes, de fer veure la brillantor dels estels quan domina la foscor de la nit, d’ajudar el company de camí quan les dificultats ens superen, de posar pau quan el cansament ens fa més irritables... Quin goig més gran es pot tenir, quin premi pot ser més gran, després d’un dia d’entrega als altres, que rebre algun somriure o gest de sincer agraïment?

El pelegrinatge a Santiago encara està bastant lliure de l’“explotació turística” que tots coneixem. Es tracta d’una forma de turisme lent (“slow”), de xerrada pausada amb amics i amigues (i amb coneguts i desconeguts), de contemplació del paisatge, de les sortides i postes de sol, dels diversos camps cultivats, de les plagues de talps, de les cases d’adob, dels monuments històrics, dels estils de vida d’avui dia i de diferents moments de la història... Es tracta d’una forma de turisme auster, sostenible, on et sents més lliure i independent perquè vius només amb allò que tens a la motxilla i avances amb les teves cames. Es tracta d’un turisme que dona vida a infinitat de petits pobles que tendeixen a morir-se (amb aquesta economia globalitzada i boja) quan són pobles plens d’història, quan conserven un

patrimoni riquíssim que parla de comunitats humanes que van fer coses grans amb els recursos que tenien, que et mostren que arreu “cuecen habas”, que et fan veure que som més semblants del que ens pensem, que arreu hi ha gent que pateix i gent que treu forces de no se sap on per tirar endavant...

En el camí trobem “valors cristians” entre persones amb motivacions diverses: entre persones cristianes, agnòstiques o atees. És bonic sentir aquesta germanor universal en què no hi ha d’haver exclosos. Ja ens ho diu l’Evangeli des de fa 2000 anys: “Mestre, n’hem vist un que expulsava dimonis (que “cura”, que “practica la paraula”) en nom teu i li ho volíem impedir, perquè no és de la nostra colla. Però Jesús digué: No li ho priveu!... Qui no va contra nosaltres, està a favor nostre” (Mc 9, 38).

El camí comporta esforç, paciència, autosuperació de les dificultats (baixons anímics i/o físics, no dormir, les butllofes als peus...), prendre consciència dels propis límits i pos-

sibilitats, comprensió amb els altres (els roncs nocturns, per exemple). Al camí hi ha una convivència intensa que és bona però que provoca també dificultats de relació. Passats els dies, queden molt bons records i nous amics i amigues com ho són en el nostre cas: Cristina i Blas de Mollet, Maria

de Sant Llorenç Savall, Yolanda de Bilbao... Relacionat amb això, en un poblet del camí vam descobrir aquest altre escrit dedicat als pelegrins: “No caminis davant meu per si no pogués seguir-te. No caminis darrere meu, perquè no podria guiar-te. Camina al meu costat i sigues el meu amic”.

Durant el camí es “desconnecta” de la vida de casa, però curiosament al camí “cada trobada, és una trobada amb un mateix”. Potser resulta que ens descobrim a nosaltres en la mesura que ens relacionem amb els altres, que responem davant de diferents circumstàncies, que coneixem les diferents motivacions dels pelegrins... Com veieu: “el camí es la fita”, el que VIVIM DIA A DIA és la nostra fita!

Crítics amb els responsables de la nostra Església? Sí, però...

JORDI FONTBONA
CONSILIARI DE LA ZONA BESÓS

Mentre tot el poble escoltava, Jesús digué als seus deixebles: "Aneu alerta amb els mestres de la Llei. Els agrada de passejar-se amb llargues vestidures, busquen que la gent els saludi a les places i que els facin ocupar els seients d'honor a les sinagogues i els primers llocs en els banquets. Devoren els béns de les viudes i fan veure que pregunten llargament. Per això aquests seran jutjats amb més rigor." (Lc 20,45-47)

Introducció

Aquesta reflexió és fruit d'un Estudi d'Evangelí personal, a partir del text precedent, i també d'altres com: Jr 23,1-2; Ez 34,1-5; Mt 18,15-20; Lc 6,37-42; Rm 2,1; Jm 4,12 i Ap 2,7... I d'altres. Com a tal ha de ser llegida aquesta aportació, ja que no tenia previst que sortís a la llum, però també m'ha semblat que podia encaixar amb la Prioritat d'aquest curs sobre l'Església, i és per això que l'he oferta al Butlletí per si es podia publicar.

També és veritat que estem vivint un moment que l'Església com a tal ens fa patir, a causa, sobretot, del paper que **alguns** dels seus responsables màxims estan jugant. I per això penso que aquesta reflexió, que a mi m'ha ajudat, ens pot donar alguns elements a l'hora de ser més "objectius" i "verídics" en la nostra crítica. Aquesta, a vegades, ens pot servir només de desfogament i prou, però no ens ajuda pas a viure millor tant el fet de sentir-nos Església, com tampoc ajuda als que considerem "culpables" de la seva imatge negativa.

Treballem, doncs, perquè

la nostra crítica, sempre oberta i a la cara, sigui constructiva i ajudi a construir una Església millor, que és la que tots volem.

Fem crítica, però que no sigui per pura reacció i enuig. Interpel·lem, paserò tal com fem a la Revisió de Vida, que sigui per ajudar-nos des de l'estimació, a ser millors tots plegats, i des d'aquesta actitud, sentim-nos Església i ajudar-la que sigui l'Església que Jesús vol.

El posicionament de Jesús i el nostre

La duresa de Jesús amb els responsables del poder religiós de llavors queda prou evident al llarg de tot l'Evangelí. Jesús va ser molt crític i molt dur amb ells, sabent que aquest posicionament el portaria a la mort violenta (Mt 26,3-4). Però per això no va deixar de desemmascarar-los fins al final i ho fa davant de tot el poble ("*Tot el poble l'escoltava*"), no pas darrere. La Creu va ser la conseqüència d'aquest enfrontament obert.

Seguint l'exemple de Jesús i sabent molt bé que no som Jesús, potser hauríem de fer més, tots plegats, una autocrítica i una crítica, com Església, per posar-nos en evidència, però sobretot als nostres responsables.

Perquè els de baix, ja que l'Església és jeràrquica, som els qui rebem el pes del seu poder, a vegades abusiu, i sofrim les conseqüències dels disbarats que diuen i fan alguns. Precisament per això hauríem de ser més crítics i "enfrontar-nos-hi" obertament, com Jesús, sense por. No ens hauríem de quedar només amb què tots som peca-

dors, però tenint en compte que ells, tenen més responsabilitat, i per això són més culpables ("*seran jutjats amb més rigor*").

Tots reconeixem que dins de l'Església hi ha moltes coses que es diuen i fan que són clarament antievangèliques i que moltes provenen dels seus responsables, que són els que tenen quasi tota la veu.

Però sí que, sempre, cal tenir molt present que hem de fer aquesta crítica des de les pròpies limitacions (Com dèiem, no som Jesús), però sense deixar de denunciar tot allò que veiem que no és prou evangèlic. Tot el que és una deformació del Missatge de Jesús (COPE, algunes declaracions i afirmacions, posicionaments socials i polítics d'algun bisbe, etc.). I també tot el que fa pudor de riquesa, poder, ostentació...

Llavors "criticar", dir en algun moment que no estem d'acord amb els nostres responsables deu ser evangèlic, perquè Jesús ho va fer. I sense aquesta denuncia no hi hauria hagut creu. Ni Salvació. Ni l'Església hauria avançat pel camí de l'Evangelí ajudada per l'Esperit. Serà aquest Esperit que portarà Pau a enfrontar-se obertament a Pere, cap de l'Església de llavors: "*Quan Cefas vingué a Antioquia m'hi vaig enfrontar obertament, perquè el seu comportament era reprobable*" (Ga 2,11). Pau podia interpel·lar Pere, perquè també, a més, afirmava tot seguit: "*Estic crucificat amb Crist. Ja no sóc jo qui visc; és Crist qui viu en mi*" (Ga 2,19-20). La seva crítica no era pas gens superficial, sinó fruit de l'Esperit.

► Així doncs potser hem de tenir molt presents els dos aspectes:

1) Ser coherents i vivint a fons l'Evangeli i el seguiment de Jesús, com Pau, perquè, si no, podem caure en la contradicció de criticar els de dalt en allò que jo mateix caic.

2) No tenir cap escrúpol a dir el que veiem que els de dalt diuen i fan, i que va en contra de l'Evangeli. I que fan mal tant als de dins, com també als de fora de l'Església.

Jesús també va desmitificar tot el poder sacral personalitzat: grans sacerdots, mestres de la Llei, sacerdots, fariseus... I els va fustigar fortament, sense por d'atacar l'aurèola sacral que s'havia atribuït al personatge que representaven.

Ara potser ens fa por, degut a l'aire sacral amb que s'han revestit i hem revestit els responsables de l'Església: Papa, cardenals, bisbes, sacerdots... Ells són "els pastors" del "ramat", i per això segons com els podem considerar llunyans, inaccessibles i intocables. I llavors ens desfoguem amb la crítica de darrere, però sense intentar fer-la arribar a les persones implicades. D'aquesta manera serveix de ben poc i la nostra crítica és estèril.

Quan, de fet, i tal com ens ensenya Jesús, haurien de desaparèixer "les categories" i "títols" (no els carismes i ministeris), ja que tots som iguals

davant Déu. Tots som "germans": "No us feu dir 'rabí', perquè de mestre només en teniu un, i tots vosaltres sou germans; ni doneu a ningú el nom de 'pare' aquí a la terra, perquè de pare només en teniu un, que és el del cel; ni us feu dir 'guies', perquè de guia només en teniu un, que és el Crist. El més important d'entre vosaltres, que es faci el vostre servidor. El qui s'enalteixi serà humiliat, però el qui s'humiliï serà enaltit" (Mt 23,8-12).

Per tant si som simplement "germans", vivim i actuem com a tal: "Si el teu germà et fa una ofensa vés a trobar-lo i, tot sol amb ell, fes-li veure la seva falta..." (Mt 18,15-20).

També cal discernir si qualsevol crítica a la Institució de l'Església i als seus responsables prové o no de l'Esperit, com la de Pau. Per això el que té una responsabilitat no ha de veure tota crítica com a dolenta i sense fonament, ja que pot venir de l'Esperit, i llavors s'ha de prendre molt seriosament.

Jesús, perquè estava ple de l'Esperit Sant, podia fer aquesta crítica que sempre era justa. I, a la vegada, Ell mateix assegura que la crítica que ve del poble, de baix, dels pobres, sempre té més garantia de venir de l'Esperit perquè està i habita en ells: "Jesús, ple de la joia de l'Esperit Sant, digué: -T'enalteixo, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè has revelat als sen-

zills tot això, que has amagat als savis i entesos. Sí, Pare, així t'ha plagut de fer-ho" (Lc 10,21).

Conclusió

Una qüestió important és que la crítica a la Institució i als seus responsables mai pot ser una simple reacció personal: empenyament, sentir-se ferit, enganyat, tenir mania, deixar-se portar per l'ambient "anti", justificar les pròpies incoherències... Sinó que ha de venir, més aviat, d'un discerniment espiritual i una vivència cristiana fonda. Ha de ser fruit de l'Esperit, i no del propi esperit.

Per això necessitem ajudar-nos, tots plegats, a escoltar el que ens diu l'Esperit a la nostra Església d'avui: "**Qui tingui orelles, que escolti que diu l'Esperit a les esglésies**": Ap 2,7) (Advertiment que es repeteix set vegades i que va dirigit a les set primeres comunitats.)

Aquesta aportació simplement té la pretensió humil d'ajudar a estimar més l'Església i fer-la, entre tots i totes, millor, o sia, més evangèlica.

També sóc conscient que es podia dir molt més i millor sobre aquesta qüestió, i sobretot més ben fonamentat. És per això que he posat el títol amb un interrogant, i al qual jo he respost. Potser algú altre s'animarà també a fer-ho i segons el seu criteri.

Ep, agenda! Jornades de formació

A) Què vol dir per a nosaltres ser Església?

26 de febrer, dimarts

Ponent: Teresa Forcades (vegeu entrevista butlletí)

4 de març, dimarts

Testimonis de militants d'ACO

Rivadeneyra, 6, 3a planta (local Centre d'Estudis Pastorals)
De 7 a 9 del vespre

B) L'acció sindical

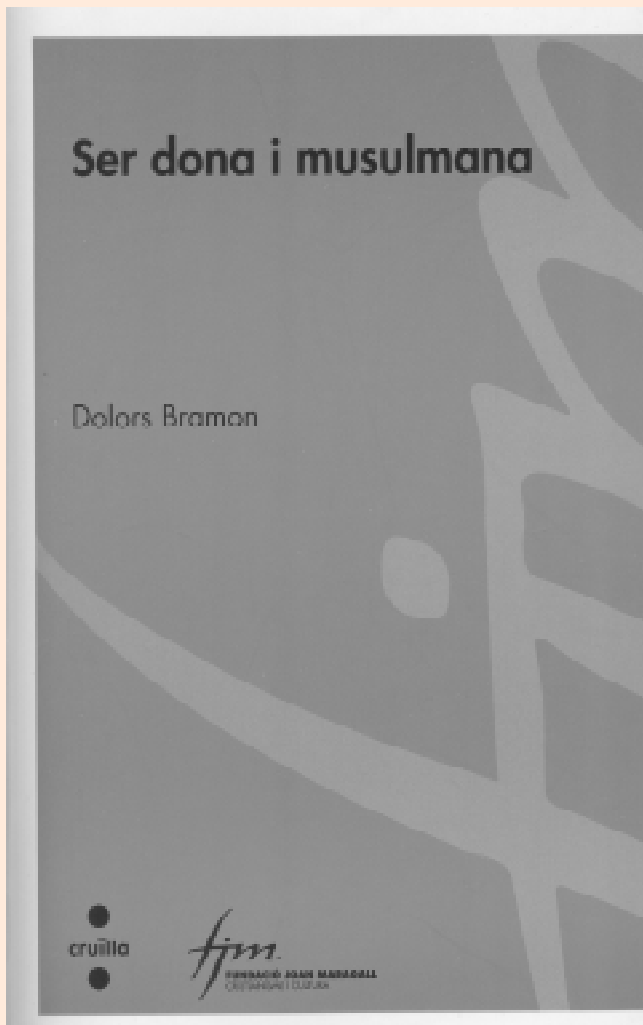
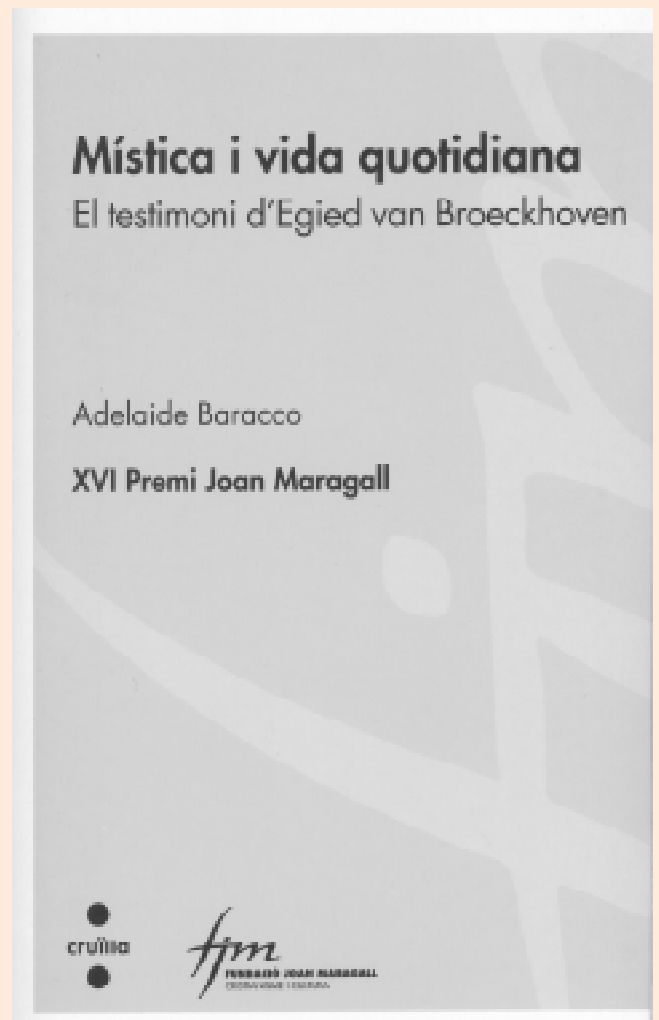
Ponent: Xavier Becerra
19 d'abril, dissabte
De 5 a 8 de la tarda
Lloc per concretar

Mística i vida quotidiana
El testimoni d'Egied van Broeckhoven

Adelaide Baracco

Barcelona, Editorial Cruïlla, 2007

Egied van Broeckhoven és un dels místics més sorprenents i corpreneadors del segle xx. La seva vida és un testimoni radical de com l'experiència mística pot irrompre en la vida i transformar-la des de l'arrel mateixa. I ell en va deixar constància en diversos escrits, especialment el seu Diari. Allà va descriure les seves vivències, les seves reflexions, els seus dubtes, les seves esperances..., i entre línies s'entreveu la llum d'una existència transformada per l'experiència mística. Capellà obrer en temps difícils, Egied van Broeckhoven va dur la seva crida fins a les darreres conseqüències, fins a transformar tots els aspectes de la seva vida quotidiana: el treball a la fàbrica, l'amistat, la vida religiosa, l'activitat pastoral... Indirectament l'obra és també, però, un bon acostament al context eclesial en què va néixer la realitat dels capellans obrers.

Ser dona i musulmana

(Islam/islams en femení)

Dolors Bramon

Barcelona, Editorial Cruïlla, 2007

La condició de les dones en les societats islàmiques és una de les qüestions que més ha interessat i escandalitzat els homes i les dones de les societats occidentals. Hi ha molts tòpics, prejudicis i buits en la percepció que tenim d'aquesta qüestió, i sovint ens n'arriben només els aspectes més polèmics; sens dubte, aquest desconeixement allunya tradicions i alimenta les crítiques i el rebuig. Aquest llibre se centra a examinar quins són i han estat el lloc i la situació de les dones en les diferents tradicions islàmiques.

L'estudi de Dolors Bramon reflexiona sobre aspectes molt diversos de les desigualtats entre homes i dones segons l'islam (desigualtats fisiològiques, socials i externes a l'islam però que hi tenen incidència) i mostra com influeixen i marquen la seva vida quotidiana. Inclou un glossari de termes i una extensa bibliografia sobre l'islam i sobre la condició que hi tenen les dones.

Recordem que de la mateixa autora i a la mateixa col·lecció hi ha publicat una bona introducció al coneixement de l'islam: *Obertura a l'islam*.